



Výzva učiteľom – zapojte žiakov do súťaže Spotrebiteľská výchova žiakov- Spotreba pre život

1. Výzva učiteľom a žiakom

Pozývame učiteľov a žiakov ZŠ a SŠ, aby sa zapojili do neformálneho vzdelávania v oblasti mediálnej gramotnosti - medzinárodnej súťaže **Spotrebiteľská výchova žiakov - Spotreba pre život**.

2. Podporme rozvoj mediálnej gramotnosti

Úlohou žiakov je vytvoriť spotrebiteľský časopis na tému roka 2020: „**Spotrebiteľ na internete a ochrana autorských práv**“. Propozície súťaže sú zverejnené na adrese: <http://www.spotrebiteinfo.sk/category/sutaz-spotrebitejska-vychova-ziakov/>

Cieľom súťaže je podporovať rozvoj mediálnej gramotnosti žiakov prostredníctvom bezpečného využívania internetu. Každý spotrebiteľ, ako užívateľ internetu, potrebuje poznať pravidlá prijímania a rozširovania informácií, zdieľania odborných a umeleckých materiálov, či zábavy. Internet ponúka množstvo odborných materiálov, umeleckých diel, softvéru, ale na väčšinu sa vzťahujú autorské práva a legálne ich môže šíriť len autor alebo majiteľ. Mladí ľudia sťahujú hudbu, filmy, softvér, niekedy bez zaplatenia či vytvorenie licenčného kľúča k programu, pričom porušovanie autorských práv je nelegálne a zakázané.

3. Rozvoj kľúčových kompetencií

Úlohou učiteľov je sprevádzať žiakov procesom učenia, aby sami nadobúdali kľúčové kompetencie pre rozvoj mediálnej gramotnosti a kompetencie učiť sa učiť. Tvorba jednotlivých článkov môže byť dielom jednotlivých žiakov alebo tried z jednej školy. Najvyššie hodnotenie získavajú časopisy, ktoré obsahujú tvorivé články, a nie sú zbierkou informácií prebraných z internetu. Od žiakov sa očakáva, aby tvorili príspevky, ktoré odrážajú súčasný stav a problémy nerešpektovania autorských práv, ukazujú pozitívne aj negatívne príklady z bezprostredného i vzdialeného okolia, prinášajú rozhovory s odborníkmi a zaujímavými ľuďmi. Príťažlivosť časopisu spočíva v príťažlivých témach, a pútavom rozprávaní zo života, ktoré zaujmú a oslovia spolužiakov a ostatných čitateľov.

4. Grafická stránka, tiráž

Príťažlivosť časopisu tvorí nielen žánrová pestrosť, ale aj spojenie obsahu, grafickej podoby a nápaditosť v ilustráciách. Čo sa týka grafiky – niekedy je menej viac. Keď je časopis veľmi farebný alebo sa používajú rôzne typy písma, zbytočne zaniká obsah informácií. Pozornosť vyžaduje vytlačenie časopisov na farebných podkladoch, kde nie každý text sa dobre číta. Časopisy má obsahovať tieto informácie:



1. Názov, podnázov časopisu
2. Kto je vydateľom
3. Rok vydania, prípadne ročník, číslo alebo označenie periodicity vydania (občasník, mesačník, týždenník atď.)
4. Redakčná rada (konkrétne vymenovať)
5. Adresa redakcie, vydavateľa Tiráž by mala byť umiestnená buď na rube titulného listu alebo na konci časopisu. Nemala by zanikať v množstve farebných obrázkov, alebo ešte ďalšieho textu.

5. Otázky na zamyslenie

Tvorcovia časopisov môžu robiť prieskumy, priniesť zaujímavé interview, nastoľovať otázky a hľadať odpovede na páčivé otázky:

Ako by ste riešili situáciu s nelegálnym sťahovaním hudby na Slovensku?

Aké sú dôvody pre nelegálne sťahovanie hudby?

Aké sú názory a postoje autorov umeleckých diela na nelegálne sťahovanie?

Aké sankcie by ste navrhli pre nelegálne sťahovanie hudby?

Akým spôsobom navrhujete zvýšiť vedomie spotrebiteľov o autorských právach ?

Viete o tom, že Európskej únii sa v roku 2019 zavýšil proces tvorby Jednotného digitálneho trhu? Aký bude vývoj v členských štátoch?

5. Odporúčané zdroje

https://europa.eu/youreurope/business/running-business/intellectual-property/copyright/index_sk.htm

<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-185>

<https://www.dusevnevlastnictvo.gov.sk/web/guest/autorske-pravo>

https://midas.uniba.sk/?page_id=189

<https://www.lita.sk/lita-poradna>

<http://www.statpedu.sk/files/sk/aktuality/11-04.2018-dusevne-vlastnictvo/autorske-prava-caste-otazky.pdf>

<https://ochransiznacku.sk/tip-ako-neporusovat-autorske-prava-k-obrazkom-online/>

<https://ochransiznacku.sk/10-tipov-ako-neporusovat-autorske-prava-na-internete-tip-cislo-2-5/>

<https://ochransiznacku.sk/10-tipov-ako-neporusovat-autorske-prava-na-internete-tip-cislo-6-1/>

V Starej Ľubovni 03.04.2020

Mgr. Božena Stašenková, PhD.
koordinátorka súťaže